

ΙΔΡΥΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

Πασχαλινά Εργαστήρια στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα

Παιχνίδια με τα έθιμα και την Τέχνη

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

On line ξεναγήσεις

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

Γαρουφαλλής Χρήστος, Πασχαλινά αυγά

για παιδιά 6 – 12 ετών

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Νικηφόρος Λύτρας

Το ωόν του Πάσχα (1874-1875)

Ο Νικηφόρος Λύτρας (Πύργος Τήνου, 1832 – Αθήνα, 13 Ιουνίου 1904) ήταν ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ζωγράφους και δασκάλους της ζωγραφικής κατά τον 19ο αιώνα.

Θεωρείται από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της Σχολής του Μονάχου και πρωτοπόρος στη διαμόρφωση της διδασκαλίας των Καλών Τεχνών στην Ελλάδα. Το μεγαλύτερο μέρος του έργου του αποτελούν οι ηθογραφικές παραστάσεις.

Υπήρξε στενός φίλος του Νικόλαου Γύζη, μαζί με τον οποίο επισκέφθηκε πολλές χώρες του κόσμου. Σημαντική υπήρξε η διδακτική προσφορά του στο Σχολείο των Τεχνών, όπου και διακρίθηκε για την προπάθεια αναβάθμισης του καλλιτεχνικού τμήματος.

❖ Χρωμάτισε όπως φαντάζεσαι την εικόνα.

Ποια χρώματα πιστεύεις ότι χρησιμοποίησε ο Λύτρας και γιατί; Μοιάζει ο δικός σου πίνακας με τον πρωτότυπο του ζωγράφου;

❖ Φτιάξε το δικό σου πορταίτο!

Φόρεσε ένα λευκό μαντήλι στο κεφάλι (ύφασμα, φουλάρι, χαρτοπετσέτα), ένα κόκκινο ρούχο (φόρεμα, φούστα, εσάρπα, κασκόλ τυλιγμένο στους ώμους, παντελόνι, κ.ά.), **πάρε ένα κόκκινο αυγό** και διάλεξε μια γωνιά του σπιτιού για να δημιουργήσεις τον δικό σου (φωτογραφικό) πίνακα.

Μπορείς να φωτογραφηθείς την ώρα που ξεφλουδίζεις το αυγό ή κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας να σε ζωγραφίζει.

Στείλε μας τη ζωγραφιά ή τη φωτογραφία σου.

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Απόστολος Γεραλής Τα αυγά της Λαμπρής (1938)

Γεννήθηκε το 1886 στον Τρύγονα της Λέσβου και πραγματοποίησε τις σπουδές του στο Σχολείο των Καλών Τεχνών στην Αθήνα κοντά στους Δ. Γερασιώτη, Σπ. Βικάτο, Γ. Ροϊλό και τον επίσης Λέσβιο Γ. Ιακωβίδη. Εκεί επηρεάστηκε από την τεχνοτροπία της Σχολής του Μονάχου. Συνέχισε με υποτροφία στην Académie Julian στο Παρίσι.

Μετά την εγκατάστασή του στην Αθήνα, τα έργα του χαρακτηρίζονται από υπαιθρισμό με θέματα παρμένα από την καθημερινή ζωή. Παρουσίασε τα έργα του σε διάφορες εκθέσεις της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού. Πέθανε το 1983 στην Αθήνα.

❖ **Σχεδίασε με μολύβι**, ή λεπτό μαύρο μαρκαδοράκι την υπόλοιπη εικόνα του πίνακα πριν δεις το πρωτότυπο.

❖ **Σχεδίασε μοτίβα** με ανεξίτηλους μαρκαδόρους πάνω στα λευκά αυγά και μετά βούτηξέ τα στη βαφή.

❖ **Βάψε έντονους μικρούς κύκλους** με λαδοπαστέλ σε γαλάζιο, πράσινο, κίτρινο και μαύρο πάνω στα αυγά και μετά άφησέ τα μέσα σε λεκάνη με κατακόκκινη βαφή για 1 ώρα.

❖ **Πάρε διάφορες κλωστές κεντήματος**, της μαμάς ή της γιαγιάς, και κόψε σε μικρά κομμάτια. Κάθε αυγό θα τυλιχτεί σε ένα μικρό αλουμινόχαρτο. Βρέξε το αυγό και άφησέ το μέσα στο αλουμινόχαρτο με λίγες κλωστές, πρόσθεσε κι άλλες από πάνω και τύλιξέ το καλά γύρω-γύρω. Όλα τα τυλιγμένα αυγά θα τα βάλεις σε κατσαρόλα με νερό και θα τα βράσεις για 20' λεπτά περίπου. Η βαφή θα βγει από τις κλωστές.

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Γιώργος Κόρδης Ανάσταση (2017)

Γεννήθηκε το 1956 στη Μακρυρράχη Φθιώτιδας και μεγάλωσε στην Αθήνα.

Σπούδασε ζωγραφική και αγιογραφία, συνέχισε με μεταπτυχιακά στη Θεολογία και αισθητική της Βυζαντινής τέχνης στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστώνη και Καλές Τέχνες στο School of the Museum of Fine Arts of Boston.

Στο συγκεκριμένο έργο ξεφεύγει από την τυπική βυζαντινή απεικόνιση της Ανάστασης και απεικονίζει τον άγγελο που δέχεται τις μυροφόρες του Τάφου, με ανοιχτή την ταφόπλακα, μέσω της βυζαντινής παράδοσης.

Το Πάσχα οι Έλληνες γιορτάζουν την Ανάσταση του Χριστού, τη νίκη Του δηλαδή ενάντια στο θάνατο και το πέρασμα στην αιώνια ζωή. Γιορτάζουν και το πέρασμα από τη νάρκη του χειμώνα στο ξύπνημα και την άνθιση της φύσης την άνοιξη.

Δοκίμασε να ζωγραφίσεις κι εσύ τις μορφές σαν αγιογράφος, προσθέτοντας στοιχεία της φύσης σε πιο ελεύθερη εικαστικά απόδοση.

Τι συμβολίζει το φετινό Πάσχα για τα παιδιά μέσα στις συνθήκες της πανδημίας;
Ποιο είναι το μεγάλο «πέρασμα» που ονειρεύονται να κατακτήσουν;

Γράψε ένα κείμενο με τις σκέψεις σου και συνόδευσέ το με μία εικόνα (σκίτσο ή ζωγραφική).

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Μάρκος Καμπάνης

Τα κόκκινα της Ανάστασης, (2017)

Ο ζωγράφος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1955. Σπούδασε ζωγραφική στο Wimbledon και στο St. Martin's School of Art, στο Λονδίνο.

Στο συγκεκριμένο έργο έχει επιλέξει, από μια τυχαία εικόνα της Ανάστασης, τα σημεία εκείνα που είναι ζωγραφισμένα με κόκκινο χρώμα, το κατεξοχήν χρώμα που συνδέεται με την Ανάσταση.

Δοκίμασε να δημιουργήσεις κι εσύ ένα παρόμοιο έργο μοντέρνας τέχνης με απλά υλικά στο σπίτι σου.

Άπλωσε ροζ και γκρι πινελιές με νερομπογιά πάνω σε ένα μεγάλο κομμάτι λευκό χαρτί (A3 ή A4).

Άφησέ το να στεγνώσει καλά και μετά τσαλάκωσε απαλά το χαρτί.

Άνοιξέ το ξανά και πρόσθεσε επάνω με κόλλα χρωματιστά φύλλα από λουλούδια ή φυτά, που έχεις στο σπίτι.

Εναλλακτικά, αντί για πέταλα και φύλλα, χρησιμοποίησε κομμάτια κομμένα στο χέρι, σε διάφορα μεγέθη, από χρωματιστά χαρτόνια ή χαρτοπετσέτες.

Γράψε τις σκέψεις σου για αυτό το εικαστικό έργο. Μπορεί να είναι δύο φράσεις ή ένα μικρό ποίημα.

Συνέχισε τη φράση :

«Αν η άνοιξη ήταν πίνακας ζωγραφικής , θα...»

Βάλε τα δικά σου χρώματα
στο εικαστικό έργο.

Μετάφερε τα πρόσωπα του
έργου σε λευκό χαρτί και
πρόσθεσε τα δικά σου στοιχεία
για να ολοκληρωθεί η σκηνή.
(έπιπλα, παιχνίδια, άλλα
πρόσωπα, στοιχεία της φύσης
κι ό,τι άλλο φανταστείς!)

Γράψε έναν φανταστικό
διάλογο ανάμεσα στα δύο
παιδιά.

Πρόσθεσε τίτλο στη
ζωγραφο-ιστορία σου.

Sever Burada, «Παιδιά που τσουγκρίζουν αβγά»

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Οι Λαζαρίνες

Τα κάλαντα του Λαζάρου ήταν αποκλειστικά σχεδόν γυναικεία και τα τραγουδούσαν κοπέλες διαφόρων ηλικιών που ονομάζονταν «Λαζαρίνες». Σήμερα, τα πιο γνωστά κάλαντα του Λαζάρου που λένε όλα τα παιδιά στο σχολείο και στη γειτονιά, σε όλη την Ελλάδα, είναι τα παρακάτω:

- Πού 'σαι Λάζαρε, πού είναι η φωνή σου
που σε γύρευε η μάνα κι η αδερφή σου.
- ΉμOUNA στη γη, στη γη βαθιά χωμένος
κι από τους εχθρούς,
εχθρούς βαλαντωμένος.

Βάγια, βάγια των βαγιών,
τρώνε ψάρια, τον κολιόν
και την άλλη Κυριακή,
ψήνουν το παχύ αρνί.

Γράψε ένα δικό σου τετράστιχο

Λαζαρίνες, τα τραγούδια τους

Οι Λαζαρίνες, γνωρίζοντας την οικογενειακή κατάσταση κάθε σπιτιού, έβρισκαν, τραγουδούσαν και χόρευαν το τραγούδι που ταίριαζε καλύτερα σε κάθε σπίτι.

Αναβίωση του εθίμου στις Σέρρες, 1997, Αρχείο Λυκείου Ελληνίδων Σερρών.

Ένα μικρό δείγμα στίχων από Λαζαριανά τραγούδια της Βισαλτίας:

Για το νοικοκύρη του σπιτιού

αφέντη μ' πρωτουτίμητι και πρωτοτιμημένι,
πρώτα σε τίμισι ο Θεός κι ύστια όλους κόσμους...

Για οικογένειες με μικρά παιδιά

μάννα μ', Θιός σι χάρισι τρία περισιρουόδια,
στου ραβουνιά τ'ς να χαίρισι στου γάμους τ'ς να τ' αλλάξεις
κι στα απογυρίσματα μπουχτσιάδης να τα φέρνεις...

Για κορίτσι της παντρειάς

Προυξινιτάδης έρχουντι 'πού μέσα 'πού την Πόλη.
Ρουτούσαν κι ξαναρουτούν πού να βρουν τέτοια κόρη,
Τέτοια ψηλή τέτοια λιγνή τέτοια μαυρουματούσα,
Πο 'χει τον ήλιο πρόσωπο κι το φεγγάρι στήθια,
Του δόλιου του ματόφυλλου ξιαγουρασμό δεν έχει.

Για νέο που σπούδαζε

Γραμματικέ μου λειτουργέ και ψάλτη μ' ανιγνώστη,
Πάρε το καλαμάρι σου και το χρυσό κουντίλι σ'
Να γράψεις νιες κι καλογριές κι κείν(η) απ' αγαπούσις.

Για παλικάρι της παντρειάς

Όλου λιβέντης πιρπατείς λιβέντισσα θα πάρεις
Φουρείς γιλέκου κόκκινου ζαρμπουκατέ ζουνάρι,
Φουρούσις κι στουν ίλιγγου ζαμπίλι κι ζαμπάκι

Ζωγράφισε εσένα και τις φίλες σου ντυμένες Λαζαρίνες

Λαζαρίνες στην Κοζάνη

Λαζαρίνες στον Έβρο

ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΛΑΖΑΡΑΚΙΑ

- 1 ποτήρι λάδι [καλαμποκέλαιο]
- 1 ποτήρι χυμό πορτοκάλι
- 1 ποτήρι ζάχαρη
- 1 πακέτο αλεύρι για όλες τις χρήσεις
- 2 βανίλιες
- 1 κουταλάκι του γλυκού κανέλα
- 1 κουταλάκι του γλυκού σόδα
- 1/2 κουταλάκι του γλυκού γαρίφαλο σκόνη.
- ξύσμα από ένα πορτοκάλι
- γαρυφαλάκια για τα μάτια του Λαζάρου

Η παρασκευή είναι πολύ εύκολη. Δεν έχετε παρά να χτυπήσετε τη ζάχαρη με το λάδι και να προσθέσετε το αλεύρι με τα μυρωδικά και στο τέλος την πορτοκαλάδα με τη σόδα... Ζυμώνετε σε μαλακή ζύμη που δεν κολλάει στα χέρια και πλάθετε τα Λαζαράκια. Ψήνετε για 15 περίπου λεπτά μέχρι να ροδίσουν...

Καλή επιτυχία!

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Ποντιακά Κερκέλια Πασχαλινά νηστίσιμα κουλουράκια

Σύμφωνα με την ποντιακή παράδοση, τα κερκέλια ήταν η πρώτη τροφή που γεύτηκε ο Λάζαρος μετά την Ανάστασή του ή κατά άλλους, η τροφή που μοίρασε στα φτωχά παιδιά μετά την Ανάστασή του. Για αυτό, οι νοικοκυρές στον Πόντο τα μοίραζαν στα παιδιά που έλεγαν τα κάλαντα του Λαζάρου, το απόγευμα του Σαββάτου, μαζί με ξηρούς καρπούς, καραμέλες ή λευκά αβγά.

Τα παιδιά συνήθιζαν να κρατούν κλαδιά Βάϊου (είδος λεύκας) και να τα περνούν μέσα από τα κερκέλια. Τα κερκέλια τα περνούσαν και σε σπάγκο σαν περιδέριο στο λαιμό τους ή πίσω στην πλάτη τους.

Υλικά

2 ποτήρια νερό (χλιαρό)
1 ποτηράκι του καφέ ζάχαρη
1 ποτηράκι του καφέ λάδι
1 κομματάκι μαγιά (περίπου σαν σπιρτόκουτο) ή 2 φακελάκια ξηρή
λίγο αλάτι
αλεύρι (όσο πάρει ώστε να μην κολλάει η ζύμη στα χέρια)

Εκτέλεση (10')

- Διαλύουμε τη μαγιά στο χλιαρό νερό, βάζουμε όλα τα υλικά σε μια μικρή λεκάνη και τα πλάθουμε μια ζύμη. Την αφήνουμε αρκετή ώρα να ξεκουραστεί και να φουσκώσει (τη σκεπάζουμε με μια πετσέτα).
- Όταν φουσκώσει, πλάθουμε τη ζύμη με λαδωμένα χέρια σε κορδόνι και στην συνέχεια ενώνουμε τις άκρες, για να γίνουν τα κουλουράκια μας ροδέλες. Τα αφήνουμε πάλι να φουσκώσουν σε ταψί στρωμένο με λαδόκολλα (αφού τα έχουμε σκεπάσει με μια πετσέτα), σε ζεστό μέρος.
- Αφού έχουν φουσκώσει και πάλι, τα βάζουμε στο φούρνο στους 200°C και όταν ροδοκοκκινίσουν είναι έτοιμα.

Ετοίμασε ένα καλάθι για τα κάλαντα του Λαζάρου

Μην ξεχάσεις να φωτογραφίσεις τις
συνταγές και τις κατασκευές σου
και να τις στείλεις στο:

kemit.education@imma.edu.gr

Φτιάξε μικρά μπισκοτόψωμα Λαζαράκια

Κ

Ι

Κ

Λ

Ε

Ρ

Α

Γράψε μια καινούργια λέξη για κάθε ένα από τα γράμματα που σχηματίζουν τη λέξη «κερκέλια».

Συνέχισε το σχέδιο μέχρι να
σχηματιστεί το ανοιξιάτικο τοπίο,
όπως το φαντάζεσαι
και χρωμάτισέ το!

Ο χορός των Μεγάρων (Τράτα), 1933

Θεόφιλος Χατζημιχαήλ

Το έργο του Θεόφилου αναπαριστά το γλέντι του γάμου στη γιορτή του Πάσχα, στην ελληνική ύπαιθρο. Γράψε τη δική σου ιστορία, όπως θα ζωντάνευε μέσα στον πίνακα.

Χρησιμοποίησε τις λέξεις-κλειδιά: Πάσχα, γιορτή, τσαμπούνα, χορός, φουστανέλα, μαντήλες, κόκκινα αβγά.

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

«Οι κουλούρες με τα κόκκινα αβγά, Οικογένεια του κυρίου Πάτρισον από το Σικάγο», 1933

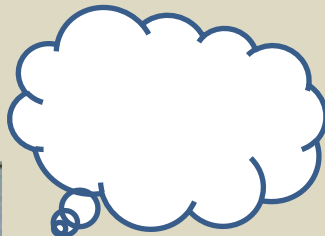
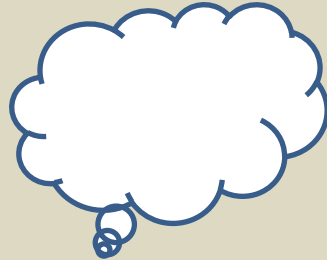
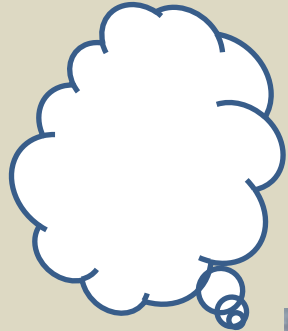
Θεόφιλος Χατζημιχαήλ

Μπορείς να αναπαραστήσεις τη σκηνή του έργου με κολλάζ.
Να κόψεις τα καπέλα και άλλα αξεσουάρ και να τα «φορέσεις» σε άλλα πρόσωπα!
Να γράψεις για τις παραδοσιακές κουλούρες με τα αβγά του Πάσχα.
Να δημιουργήσεις ένα κόμικ!

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®

Δώσε λόγο και φωνή στις σκέψεις τους!

Πασχαλινές κατασκευές με άρωμα 1821

Φτιάχνουμε χάρτινες οβάλ «μπάλες» σε σχήμα αβγού για να στολίσουμε κλαδιά στο σπίτι με θέμα την ελληνική επανάσταση. Σε άσπρο χαρτόνι συνδυάζουμε με την τεχνική του κολλάζ κομμάτια από εφημερίδες της εποχής (εκτύπωση από Διαδίκτυο), τα χρώματα της ελληνικής σημαίας, στοιχεία από τα λάβαρα της επανάστασης, από καράβια, προσθέτουμε δαντέλα, τη μορφή της Ελλάδας από γνωστούς πίνακες, τη μορφή των ηρωίδων της επανάστασης, κ.ά.

Στα χρόνια της επανάστασης και σε όλη τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας, το Πάσχα συμβόλιζε για τους Έλληνες την Ανάσταση του Έθνους. Ήταν λαμπρή γιορτή ελπίδας και χαράς.

Φτιάξε το δικό σου πασχαλινό έθιμο, σήμερα που γιορτάζουμε την επέτειο από τα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης!

Περιέγραψε/σχεδίασε τα στάδια και τα υλικά/αντικείμενα που θα χρειαστείς.

Ζωγράφισε και φωτογράφησε το αποτέλεσμα για να μας το στείλεις στο email: kemit.education@imma.edu.gr

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | ΕΛΛΑΔΑ®